

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Sente[n]tia vel opinioni propriæ pertinaciter sihærens peccare potest.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

currentis considerare & iudicare in eo qui vigilare studet super gregem suam . De illo autem cui cura non est an oves errent non oportet sollicitum esse quia iam iudicatus est.

Actus permutationis potest tribus concurrentibus esse vitiosus.

Permutatio illicita est tripliciter . Primò ex communibus, si iniusta est, puta quia non seruatur æqualitas rei ad rem : & similiter si cum fraude aut dolo fiat. Secundò ex materia repugnante: vt si permulentur spiritalia, quasi æstimata pretio aliquo. Tertiò, ex materia prohibita, seu limitata est iure humano. Et hæc ponitur triplex. scilicet mancipia Ecclesiæ, quæ permutari si debeant, oportet seruari quæ de illis iura disponunt . Serui fugitiui quoadiu in fuga sunt, qui prohibentur permutari . Et tertiò beneficia ecclesiastica: quæ licitè non permutantur cõmuniter: aut si pacta firmanur sine autoritate superioris, aut si fiat sine autoritate superioris, aut detur aliquid temporale pro spiritali, aut omnibus his seruatis, si permutando nulla cura est cui Christi oves committantur. Et hoc coram Deo est crimen maximum.

Sententia vel opinioni propriæ pertinaciter inherens peccare potest.

Pertinacia (qua homo in propria perseuerat sententia plus quàm oportet) peccatum est: utpote, à recta ratione dissonans . Oportet autem secundum subiectam materiam iudicare an sit mortale vel veniale peccatũ. Nam si pertinax quis est circa plantandam arborem, aut aliquid eiusmodi. hoc non perniciosum est, sed veniale. Si autè circa aliquid perniciosum (vt sunt ea quæ sunt fidei, & quæ nocet homini)

mortale

mortale est, propter iniuriam quæ fit Deo aut homini gratia materiæ. Et hoc intellige de sententia consummata in opere voluntario interiore (puta credere) vel exteriori, puta colere, emere &c. secundum erroneam pertinaciam. Quod ideo dico: quia si in solo nudo puroque intellectu quæcunque pertinacia consistat, credat autem, speret, diligat opereturque, secundum communem Ecclesiæ traditionem, nullum video peccatum mortale.

Pignus accipere illicitum redditur tripliciter. Primò, si ad lucrum non computandum in fortem accipitur, quia hoc est contra naturalem iustitiam. Secundò, ex materia prohibita, ut si homo liber accipiat in pignus pro debito: aut si vasa sacra & huiusmodi ecclesiastica contra iuris dispositionem impignorentur, Tertio, ex adiacentibus pactis prohibitis à iure: quæ tria ponuntur. Primū, si debitor obligat se dare pignus in solutū. Et ad hoc reduci dicitur, si fiat pactum ut si die tertio non soluerit, pignus transeat in feudum. Secundum, si debitor obligatur ad non redimendum pignus absolutè, vel ante talem diem. Tertium, si creditor obligatur ad non vendendum pignus post legitimam interpellationem debitoris.

Et hæc omnia pro quanto cum damno partis siue debitoris (ut duo prima) siue creditoris ut tertium, tendunt, peccata sunt iniustitiæ: ac per hoc mortalia, ultra iuris positiui transgressionem, quæ ex concurrentibus conditionibus singularibus personarum, &c. pensatur.

Homo piger & pusillanimis potest in delicta varia cadere.

Pigritia (qua homo tardus metu laboris passionis, aut difficultatis apparentis redditur ad opus una exequenda) peccatum est: quia rectæ discordat rationi.